

İnsanların çok kültürlü bağlamlarda hareket edebilmesi ve farklı kültürel çevrelere mensup başka insanlarla önyargısız ve başarılı etkileşimde bulunabilmesi kültürlerarası, bütünleştirici veya kapsayıcı pedagojinin öncelikli bir amacıdır. Elbette insanların bu çerçevede kendi kimliklerini muhafaza edebilmeleri ve asimilasyon baskısına maruz kalmadan geliştirebilmeleri gerekir.

Çok kültürlü toplumların dil ile ilgili boyutu göç ülkelerindeki her okul ve sınıfta bir gerçeklik olan çok dilliliktir. Kişinin söz konusu çok dillilik olgusuna ilgi ve açıklıkla yaklaşması ve bu esnada kendi diline (veya kendi dilleri ve lehçelerine) değer verip onu muhafaza etmesi, en önemli ve vazgeçilemez kültürlerarası yeterlilikler arasında bulunmaktadır.

Ana dil dersi bu bağlamda bir katkıda bulunabilir, bulunması da öngörülmektedir. Elbette ki ana dil dersi birinci dil üzerinde odaklanmaktadır. Fakat bu durum, öğrencilerin birinci dil haricinde sahip oldukları potansiyel ve kaynakların ihmal edilmesi veya dikkate alınmaması anlamına gelmemelidir. (Elbette ki aynı durum örgün eğitim dersleri için de geçerlidir: örgün eğitim dersleri de bu anlamda öğrencilerin potansiyellerini ve yaşam dünyalarını ele almalı ve bunlardan yararlanmalıdır.)

Aşağıdaki dokuz adet öneri çerçevesinde, öğrencilerin çift veya çok dilliliği ile toplumun çok dilliliğinin heyecanlı ve ilginç çalışma etkinliklerinde nasıl kullanılabileceğine ilişkin basit yöntemler gösterilmektedir. Ana dil dersi öğrencilerinin doğrudan kullanılabilir potansiyelleri ne kadar çok esas alınırsa bu projeler de o kadar teşvik edici olur. Bu bağlamda çoğu zaman yaratıcı tasarım imkânları da doğmaktadır. Özellikle de başka dillerle karşılaştırma yapıldığında kişinin kendi dilinin karakteristik özellikleri ortaya konulabilmektedir. Hangi kısmi becerilerin ön planda olduğu (algılama, düşünme ve eylem becerileri) kitabın sonunda yer alan özet tablodan görülebilir. Sınıf ve kademe gruplandırmaları geniş bir çerçevede ele alınmıştır; projelerin çoğu yaşa uygun uyarlamaların yapılması suretiyle başka sınıflar için de kullanılabilir.

Son olarak önemli bir açıklama: Birinci dil bakımından ana dil dersinde, okuma-yazma becerilerinin teşvik edilmesi ön planda yer almaktadır (Standart dil ile bu dildeki okuma ve yazma becerilerinin aktarılması). Birçok öğrenci birinci dillerini ebeveynlerinin evinde, sadece lehçeli olarak ve bazen de çok kısıtlı bir kelime dağarcığı ile kullandıkları için böyle bir yöntemin izlenmesi makuldür. Bununla birlikte kitabın bu bölümünde yer verilen bütün dil projelerine lehçelerin (birinci dil ile göç ülkesinin dilinde), gruba özgü dilsel kodların veya dilsel kullanım biçimlerinin dâhil edilmesi öngörülmektedir.